

Teema: Kaebus Riigikohtule - Fwd: KOVVS § 66 lg 1 p 2 kohane kaebus minu avaldusele puuduliku reageerimise kohta - Re: Luunja Vallavalitsuse Avalik Dokumendiregister

Saatja: Kalle Kulbok <kalle.kulbok@gmail.com>

Kuupäev: 14.07.25, 21:57

Saaja: Valimisteenistuse info <info@valimised.ee>

Koopia: kantselei@riigikohus.ee, Olari Koppel <olari.koppel@oiguskantsler.ee>, ingrid.kullerkann@kohus.ee, sirje.kaljumae@kohus.ee, dilaila.nahkur-tammiksaar@prokuratuur.ee, Nellika Valder <nellika.valder@valimised.ee>

Kaebus Riigikohtule Vabariigi Valimiskomisjoni 10.07.25 otsuse ja sellega seotud toimingute peale.

Kalle Kulbok (ik 35604032719)

Aiandi tee 11-4, Lohkva küla, Luunja vald (suhtlus e-posti teel)

kalle.kulbok@gmail.com

tel. 518 4415

10. juulil tegi Vabariigi Valimiskomisjon otsuse, mille faktilised asjaolud on kirja pandud moonutatult. Otsuse punktis 1 ei kajastu minu soov, et valimisteenistus käsitleks minu 29.06.25 pöördumist KOVVS § 62 kohase avaldusena. Samuti minu soov kirjalikku avaldust suuliselt täiendada. Otsuse punktis 2 sisalduv faktiväide, et vestlesin järgmisel päeval (30.06.25) valimisteenistuse asejuhiga, on täiesti vale. Sel päeval rääkisin Mihkel Pilving'uga, kes jättis minu täiendused protokollimata ja sisuliselt takistas mind esitatut täiendamast lisades olematu lauseosa 'kui ta elukoht ei ole muutunud' riigikohtu lahendi 3-4-1-17-10 p 27 lõppu. Eraldi rõhutasin Mihkel Pilvingule, et soovin hinnangut ka valla valimiskomisjoni otsuse vaidlustamisviitele.

Valimisteenistuse vastuse koostajale Nellika Valdrele helistasin 1. juulil 2025, kui selgus, et mulle saadetud vastuses puudub hinnang vaidlustamisviitele ning vastuses ei kajastu mind tegelikult paeluv küsimus, kuivõrd on seaduses ja riigikohtu lahendites õigusselgelt sätestatud, et vallavalitsusse valitud volikogu liige omab jätkuvalt volikogu liikme kohustusi. Keskmiselt mõistlik kodanik saab volikogu liikme volituste peatumisest aru selliselt, et sel isikul peatuvad ajutiselt nii volikogu liikme õigused kui ka kohustused. Osundas, et piirangute puhul peab seadus neid piiranguid arusaadavalt kirjeldama (põhiseaduse § 3 viimase lause mõtte kohaselt peavad täitmiseks olevad seadused olema avaldatud keskmiselt mõistlikule kodanikule arusaadaval viisil).

Konkreetselt oli valimisteenistuse vastuses nimetatud: *Riigikohtu lahend 3-4-1-17-10 käsitles volituste peatumisega seotud õiguslikku probleemi, kuid käesolev olukord puudutab volituste lõppemist seadusest tuleneva aluse tõttu (elukoha muutus), mistõttu lahendi punkt 27 ei ole antud juhtumise kohaldatav.*

Nimetatud punktis just eitatakse volituste lõppemist seadusest tuleneva aluse tõttu (töötamine ametnikuna), mistõttu sarnase aluse mittekohaldumine ei saa olla keskmiselt mõistlikule kodanikule arusaadav. Riigikohus on leidnud, et kuna vallavalitsuse liikmele ei

laiene keeld töötada vallaametnikuna, ei kohaldu KOKS § 18. Analoogselt ei laiene vallavalitsuse liikmele keeld registreerida elukoht väljaspoole valla piire, mistõttu analoogselt ei peaks kohalduma ka KOKS § 18.

Lisan minuni jõudnud pooliku salvestuse (salvestuse omanikuga jõudsimise arusaamisele, et enda tarbeks avaliku koosoleku salvestamine hõlmab õigust esitada see salvestus ka pädevale kohtuasutusele). Salvestuse 7. minutil osundab Olari Koppel, et talle jääb arusaamatuks kohaliku valimiskomisjoni algatus teha otsus olukorras, kus vallavanem ei plaaninud naasta volikogusse. On selge, et kui see jäi arusaamatuks õiguskantsleri kantselei direktorile, jääb see arusaamatuks ka keskmiselt mõistlikule kodanikule.

3 minutit enne salvestuse lõppu osundab Olari Koppel ka ebaselgusele avaliku koosoleku kuulajate eemaldamisel. Nimelt helistas mulle 8. juulil Märt Pöder (olime temaga kunagi koos oma laste kooli hoolekogus) ja tundis huvi minu kaebuse teema vastu. Nimetasin, et ei saa ise koosolekul osaleda ja olen palunud võimaldada endale järelevaatamist (või kuulamist). Märt Pöder lubas igaks juhuks ka ise salvestada, ent Vabariigi Valimiskomisjon otsustas ta koosolekult kõrvaldada, kuna tema arvutil puudus kaamera. Selle intsidendi tagajärjel otsustas üks osaleja oma telefoni salvestama panna.

Palusin 11. juulil ametlikku salvestust Katrin Laanistelt, ent ta kinnitas, et komisjoni koosolekut ei salvestatud (kas tõesti?). Ta lubas esmaspäeval mulle saata koosoleku protokoll, ent saatis selle alles tööpäeva lõpul mitu tundi pärast allkirjastamist (kui olin käesoleva kaebuse enamjaolt koostanud). Edastan Riigikohtule ka protokoll, kus nähtub kuulajate eemaldamine ja minu varem osundatud probleemid.

Vabariigi Valimiskomisjon on käsitanud mind väitvat, et puudutatud isik tuleks kaasata otsuse tegemisele. See väide on moonutatud. Olen nõus, et reaalse volikogu liikme mittevastamisel KOKS § 18 nõuetele piisab juriidilise fakti kindlakstegemisest. Ent olukorras, kus seadust tuleb tõlgendada (näiteks varjatud tehingu tuvastamiseks), ei ole tagaseljaotsus õigustatud.

Ka on põhiseaduse §-ga 14 vastuolus Airi Mikli väide, et oleksin võinud pöörduda Justiitsministeeriumi poole. Reeglina vastanuks sel puhul Justiitsministeerium, et oleksin võinud pöörduda valimisteenistuse poole. Minu Riigikogus olemise ajal kirjutati MSVS-sse põhimõtte, et kui mingi haldusorgan peab teist haldusorganit pädevamaks, edastab ta ise vastava pöördumise. Sel sajandil on omaks võetud praktika, kus PS § 14 sätestatud kohustusi delegeeritakse üksteisele ja lõppkokkuvõttes ei saa abi mitte kelleltki.

Minu kaebuse rahuldamiseks oleks Vabariigi Valimiskomisjon pidanud tuvastama õigusselguse probleemi olemasolu KOKS §§ 18 ja 19 rakendamisel. Kui seaduseandja soovinuks lõpetada ka peatunud volitustega volikogu liikme volitused, oleks ta selle otsesõnul seadusesse kirjutanud. On selge, et vajalikku analüüsi puhkuste ajal ei ole võimalik teha lühikeste tähtaegade jooksul ja ma olin valmis selleks, et lõplik seisukoht minu ajendiks olnud otsuses saabub sügisel ning seaduste täpsustamine võtab aega veelgi kauem.

Ent Riigikohtu pädevuses on hinnata ka asjaolu, et lühikesed tähtajad on antud kaebaja õiguste kaitseks. Kui kaebuse esitaja peab võimalikuks ja vajalikuks lähtuda pikematest tähtaegadest, ei ole kellegi õigused riivatud. Pean vajalikuks, et Riigikohus kujundaks täiendava seisukoha ka minu Vabariigi Valimiskomisjonile esitatud kaebuse punktis 6 toodud näite küsimuses (selgitaks Vabariigi Valimiskomisjonile, et asendusliiget ei saa kuidagi pidada volikogu liikmeks).

Kui Riigikohus leiab, et käesoleva kaebuse lahendamise tähtaega oleks mõistlik pikendada kuu või kahe võrra, vastaks see ka minu ootustele.

Kalle Kulbok

allkirjastatud manuses olevas kinnituses

Lisan manuses ka salvestuse, protokollu ja enda taotluse jäele vaatamiseks (kuulamiseks)

----- Forwarded message -----

Saatja: **Kalle Kulbok** <kalle.kulbok@gmail.com>

Date: R, 4. juuli 2025 kell 21:04

Subject: KOVVS § 66 lg 1 p 2 kohane kaebus minu avaldusele puuduliku reageerimise kohta

- Re: Luunja Vallavalitsuse Avalik Dokumendiregister

To: Nellika Valder <nellika.valder@valimised.ee>, Valimisteenistuse info

<info@valimised.ee>

Cc: aare@luunja.ee <aare@luunja.ee>

Vabariigi Valimiskomisjonile

KOVVS § 66 lg 1 p 2 kohane kaebus minu avaldusele puuduliku reageerimise kohta

Kalle Kulbok (ik 35604032719)

Aiandi tee 11-4, Lohkva küla, Luunja vald (suhtlus e-posti teel)

kalle.kulbok@gmail.com

tel. 518 4415

Faktilised asjaolud

1. Esitasin 29.06.25 valimisteenistusele KOVVS § 62 kohase avalduse puuduste kohta valimiste korraldamisel. Nimelt olin päev varem näinud Luunja valimiskomisjoni otsust, milles vallavanemat käsitleti volikogu liikmena, nimetades seda juriidiliseks faktiks, ning küsitav oli ka otsuse vaidlustamisviide.

KOOVS § 62 lg 1 kohaselt võib avalduse esitada igaüks (sõltumata iseenda subjektiivsete õiguste rikkumisest), kes leiab, et on rikutud seadust valimiste korraldamisel (valimiskomisjon on ületanud oma pädevust ja valimiste korraldus on meelevaldne ja puudub õigusselgus). Pidasin siiski vajalikuks informeerida avalduse esitamisest isikut, kelle subjektiivseid õigusi rikuti ja kes andis ka omapoolse nõusoleku õigusselguse saamiseks.

2. 30.06.25 täiendasin oma avaldust suuliselt (sealhulgas vaidlustusviite küsitavuse osas).

3. 01.07.25 andis valimisteenistus tagasiside, mis oli minu tõstatatud küsimuste osas puudulik ning mille tuginemine seadusele ja riigikohtu lahenditele oli küsitav.

4. Helistasin Nellika Valderile, kes möönis, et hinnang valele vaidlustamisviitele on jäänud andmata. Ta nõustus ka selles, et KOKS § 18 räägib otsesõnul vaid volikogu liikmetest ning muud tõlgendamise teel tuletatavad küsimused vajavad täiendavat analüüsi ning õigusselgemat käsitlust. Kuivõrd minu huvides on saada Vabariigi Valimiskomisjonilt põhjalikum analüüs, kui see on võimalik anda 5 päevaga, siis leppisime kokku, et nõustun pikema kaebuse lahendamise tähtaajaga (lühike tähtaeg on määratud kaebuse esitaja õiguste kaitseks). Arvan, et Vabariigi Valimiskomisjon võiks minu tõstatatud õigusselguse küsimused lahendada 30 päeva jooksul. Kui Vabariigi Valimiskomisjon näeb probleeme küsimustes, mis väljuvad tema pädevusest, võib need küsimused jätta Riigikohtu lahendada KOVVS § 66'1 alusel.

5. Kuivõrd olin avaldajaks valimisteenistusele esitatud avalduses, siis puudulik vastus rikub ilmselgelt minu subjektiivseid õigusi. Analoogiliselt on õiguskantsler Indrek Teder analüüsinud kunagi seda, et kui minu selgitustaotlusele ei ole vastatud eesmärgipäraselt, siis ei ole mulle vastatud seaduse kohaselt. https://www.oiguskantsler.ee/sites/default/files/2024-11/6iguskantsleri_ettepanek_liiklusmarkide_kasutamine_erateedel_ja_eraparklates.pdf (vt punktid 9-14) Märgin, et õiguskantsleri ettepaneku tulemusel minister Juhan Parts tookord ka minu ees vabandas.

Õigusselguse puudumine kui oluline puudus valimiste korraldamisel

6. Käsitlen täiesti juhusliku näitena õigusselguse puudumist VVK 26.02.20 otsuses. Selles otsuses leidis Vabariigi Valimiskomisjon, et Henri Kaselo ei elanud pärast valimisi asendusliikmena Tartu linna territooriumil, mistõttu kaotas ta õiguse saada volikogu liikmeks volikogust lahkunud Asko Tamme asemel. Vabariigi Valimiskomisjon tugines oma otsuses muuhulgas Riigikohtu lahenditele 3-4-1-45-13 (p 22 ja 23) ja 3-4-1-18-04 (p 10). Esimeses lahendis võib osundatud punktide sõnastus küll mõnevõrra eksitav olla, ent punktis 28 märgib kolleegium konkreetselt, et KOVVS § 5 lõikest 5 tulenev nõue kehtib kuni valimistulemuste väljakuulutamiseni, st umbes kolm kuud ja seega vastab valimiste headele tavadele (silmas peeti Veneetsia Komisjoni koodeksit, mis ütleb, et valimiste paiksustsensuse nõue ei tohiks üldjuhul ületada kuut kuud). Teises lahendis käsitletakse punktis 10 vaid O.Gogini õigust kaebus esitada, ent järgnevates punktides kolleegium Goginiga ei nõustu: *Kolleegium on seisukohal, et KOKS § 20 lg-st 6 tulenevalt kontrollitakse asendusliikme vastavust sama seaduse § 18 lg-le 1 siis, kui otsustatakse selle üle, kes asendusliikmetest asub täitma volikogu liikme ülesandeid. Valimisliidu "Loksa Kodud" esindaja seadis aga K. Veidemanni asendusliikme staatuse kahtluse alla enne selle küsimuse otsustamist, kas K. Veidemann saab asuda volikogu liikme ülesannetesse. Kolleegium nõustub Vabariigi Valimiskomisjoni seisukohaga, et asendusliikme volituste lõpetamine põhjendusega, et ta ei vasta KOKS § 18 lg 1 p-s 6 sätestatud tingimusele,*

piiraks ebaproportsionaalselt kandideerimisõigust kohaliku omavalitsuse volikokku.

7. Ka lahendis [3-4-1-21-14](#) leiab Riigikohus (p.38), et KOKS-ist ei tulene ametnikule keeldu olla asendusliikmete nimekirjas või otsustada võimaluse avanemisel volikokku minna. Seega on kõnealuses otsuses tuginetud Riigikohtu lahenditele meelevaldselt ning sisuliselt on VVK eiranud ka oma varasemaid seisukohti. Toonitan, et osundan vaid õigusselguse puudumisele üldisemas plaanis ja konkreetne juhtum oli toodud vaid näitena.

8. Samalaadselt on valimisteenistus mulle vastanud, et Luunja valla valimiskomisjon, lähtudes otsuse tegemisel KOKS § 18 lõikest 1 punktist 3, on teinud õiguspärase otsuse, kui leidis tõendamist asjaolu, et vallavanema registreeritud elukoht ei ole enam Luunja vallas. KOKS § 18 lg 1 p 3 räägib vaid volikogu liikmete volituste lõpetamisest, ent vallavanema ja volikogu liikme volitused on erinevad (välja avatud KOKS § 19 lg 3 nimetatud juhul).

9. Valimisteenistus nimetab, et Riigikohtu lahend 3-4-1-17-10 käsitles volituste peatumisega seotud õiguslikku probleemi, kuid käesolev olukord puudutab volituste lõppemist seadusest tuleneva aluse tõttu (elukoha muutus), mistõttu lahendi punkt 27 ei ole antud juhtumis kohaldatav. Ka lahendis 3-4-1-17-10 esines seadusest tulenev alus (ametnikuna töötamine), mistõttu väide mittekohaldatavusest ei ole põhjendatud. Kui veenvalt tõendataks, et nelja-aastase paiksustsensuse nõue on olulisem, kui ametniku ja volikogu liikme volituste ühitamatus, võiks siin vahet näha. Ent kuna eelnimetatud Veneetsia Komisjoni koodeks ei soovita enam kui pooleaastast paiksustsensust, tundub olukord olevat pigem vastupidine.

10. Riigikohus on põhjendanud KOKS § 18 rakendamist volituste omaalgatusliku peatamise korral, kui võiks kahtlustada varjatud tehingut. Näiteks lahendis [3-4-1-52-14](#) on selline põhjendus arusaadav. Ent oma avalduses osundas in väimalusele, et teatud juhtudel võib olla põhjendatud ka volituste omaalgatuslik peatamine (näiteks mõneks kuuks välisriiki tööleminekul, kus elukoha ümberregistreerimine kohustuslik). Valimisteenistus ei pidanud vajalikuks seda analüüsida.

11. Juhtudel, kui on vaja kaaluda, kas Riigikohtu lahendi 3-4-1-17-10 punkt 27 on kohalduv või mitte, ei tohiks valimiskomisjon teha tagaseljaotsust (nn fakti konstanteerimist), vaid tuleks ära kuulata ka asjaosaline.

12. Kokkuvõtvalt ei ole õigusselge KOKS § 18 rakendamine. Kuivõrd PS kohaselt saavad täitmiseks olla vaid avaldatud seadused ning põhiseaduse mõtte kohaselt peavad nad olema avaldatud arusaadavalt keskmisele kodanikule, on tegemist tõsise puudusega valimiste korraldamisel, millesse Vabariigi Valimiskomisjon ei tohi kergekäeliselt suhtuda.

Kalle Kulbok
allkirjastatud manuses

Luunja vallas, 4. juulil 2025

Kontakt Nellika Valder (<nellika.valder@valimised.ee>) kirjutas kuupäeval T, 1. juuli 2025 kell 16:43:

Tere taas

Vastan ka otsuse vaidlustamisviite kohta. Otsuse vaidlustamisviide on ebatäpne. Antud Luunja Valla Valimiskomisjoni otsus ei ole vaidlustatav halduskohtus, vaid hoopis Vabariigi Valimiskomisjonis kolme päeva jooksul otsuse tegemisest (KOVVS § 63 ja § 66 lg 1 p 1).

Lugupidamisega

Nellika Valder

asejuht

riigi valimisteenistus

nellika.valder@valimised.ee

503 5410

From: Nellika Valder <nellika.valder@valimised.ee>

Sent: Tuesday, July 1, 2025 3:24 PM

To: kalle.kulbok@gmail.com; aare@luunja.ee

Cc: Valimisteenistuse info <info@valimised.ee>

Subject: RE: Luunja Vallavalitsuse Avalik Dokumendiregister

Tere

Täname Teid pöördumise eest, milles palusite selgitada volikogu liikme volituste lõpetamist seoses elukoha muutumise ja vallavanema ametikohaga ühitamisega.

1. Volikogu liikme volituste lõppemine elukoha muutumise tõttu

Kohaliku omavalitsuse korralduse seaduse (KOKS) § 18 lõike 1 punkti 3 kohaselt lõpevad volikogu liikme volitused ennetähtaegselt, kui tema püsiv elukoht ei ole enam valla või

linna territooriumil. Selle juriidilise fakti tuvastamise aluseks on rahvastikuregistri andmed, mille põhjal teeb valimiskomisjon vastava otsuse. KOKS § 18 lõike 1 punkt 3 seob volikogu liikme volituste lõppemise tema püsiva elukoha muutusega väljapoole seda valda või linna, mille volikogu liige isik on. Norm sätestab, et volikogu liikme püsiva elukoha kindlakstegemisel tuleb võtta aluseks rahvastikuregistrisse kantud elukoha andmed. Sama kinnitab Riigikohtu põhiseaduslikkuse järelevalve kolleegiumi järjepidev praktika (vt kolleegiumi 15. oktoobri 2014. a otsus asjas nr 3-4-1-47-14, punktid 32 ja 33; vt ka kolleegiumi 28. septembri 2021. a otsus asjas nr 5-21-12/2, punkt 22 ja seal viidatud kolleegiumi praktika).

Valla või linna valimiskomisjon ei tee otsust volituste lõppemise õiguspärasuse üle kaalutlusõiguse alusel ega hinnangu andmise vormis. Tegemist on nn deklaratiivse otsusega, mille ülesanne on registreeritud elukoha muutumisest tuleneva õigusliku tagajärje – volituste lõppemise – ametlik tuvastamine. Seejärel määratakse vastavalt KOVVS § 22 alusel asendusliige.

Valimiskomisjon ei tee iseseisvat uurimist volikogu liikme tegeliku elukoha väljaselgitamiseks ega analüüsi selle muutumise põhjuseid. Kui rahvastikuregistri andmetes on ebaõigsusi või need ei vasta isiku tegelikule elukohaolukorrale, on isikul võimalik taotleda andmete parandamist.

Luunja valla valimiskomisjon lähtus otsuse tegemist KOKS § 18 lõikest 1 punktist 3 (leidis tõendamist asjaolu, et vallavanema elukoht ei ole enam Luunja vallas) ja on teinud õiguspärase otsuse.

2. Volikogu liikme volituste lõppemine vallavanema ametisse nimetamisel

Riigikohtu lahend 3-4-1-17-10 käsitles volituste peatumisega seotud õiguslikku probleemi, kuid käesolev olukord puudutab volituste lõppemist seadusest tuleneva aluse tõttu (elukoha muutus), mistõttu lahendi punkt 27 ei ole antud juhtumis kohaldatav.

Volitused oleksid lõppenud ka sellisel valitsuse liikmel, kelle volitused on peatatud valitsuse liikmeks oleku ajal ja ta registreerib oma elukoha teise omavalitsusse.

Käesoleval juhul sai valimiskomisjonile selgeks asjaolu, et vallavanema elukoht rahvastikuregistris ei ole enam Luunja vallas ja tegi selle kohta otsuse nagu KOKS § 18 lg 1

p 3 ette näeb. Volikogu liige ei saa volituste lõppemist (KOKS § 18 lõike 1 punkti 6 teise alternatiivi alusel) vältida sellega, et esitab volituste peatamise avalduse KOKS § 19 lõike 2 punkti 3 kohaselt või tema volitused on muul alusel peatatud.

3. Võrdse kohtlemise põhimõtte ja õigusselgus

Põhiseaduse § 12 tagab võrdse kohtlemise kõigile isikutele. Volikogu liikme volituste lõppemise tingimused on seaduses täpselt sätestatud ja neid kohaldatakse võrdselt kõigile volikogu liikmetele sõltumata nende muust ametikohast. Seadus ei anna valimiskomisjonile volitust erandite tegemiseks ega kaalutlusruumi loobumiseks volituste lõppemise tuvastamisest juhul, kui seadusest tulenev alus on täidetud.

4. Edasised toimingud ja kaebevõimalus

Kaebuse saab esitada isik enda subjektiivsete õiguste kaitseks. Kaebus tuleb esitada kolme päeva jooksul otsusest tegemisest.

Seega kokkuvõtlikult on valla valimiskomisjon teinud seadusest lähtuva otsuse.

Lugupidamisega

Nellika Valder

asejuht

riigi valimisteenistus

nellika.valder@valimised.ee

503 5410

From: Kalle Kulbok <kalle.kulbok@gmail.com>

Sent: Sunday, June 29, 2025 9:32 PM

To: Valimisteenistuse info <info@valimised.ee>

Cc: Aare Anderson <aare@luunja.ee>

Subject: Fwd: Luunja Vallavalitsuse Avalik Dokumendiregister

Tere!

Õöl vastu laupäeva nägin kirja, milles mulle teatati Luunja valimiskomisjoni otsusest Aare Andersoni vallavanemaks nimetamise tõttu peatunud volikogu liikme volituste lõppemise kohta (lisan selle manuses). Nägin kohe, et selline otsus ei saa minu hinnangul olla õiguspärane. Kuigi otsuses puudus viide riigikohtu lahenditele, leidsin suhteliselt kiiresti 30.11.2010 lahendi 3-4-1-17-10, mille punktis 27 nimetab põhiseaduse järelevalve kolleegium: "Kolleegium märgib, et kohaliku omavalitsuse korralduse seadus ei arvesta siiski olukorda, kus linna- või vallavalitsuse liige pärast oma volituste peatumist volikogus ühitab valla- või linnavalitsuse liikme ülesannetega kohaliku omavalitsuse ametniku ülesanded. Selline ametikohtade ühitamine ei too seaduse järgi kaasa volikogu liikme volituste ennetähtaegset lõppemist, mistõttu isikul on võimalik taastada oma volitused volikogus."

Riigikohus lähtus siiski selles lahendis lõppkokkuvõttes siiski sellest, et vallavolikogu liige nimetati ametnikuks enne valimiskomisjoni peatumisotsuse jõustumist (jättes põhjendamata, miks vallavanema käskkiri võis jõustuda tagasiulatuvalt 1. veebruarist, ent tagasiulatuvalt ei saanud jõustuda valimiskomisjoni otsus, kus vallavoliniku volitused peatati 29. jaanuarist).

Kuna vallavanema elukoht ei pea olema sama valla territooriumil ja seadus ei nõua seda otsesõnul ka vallavanemalt, kelle volitused vallavolikogu liikmena peatusid, oleks siin väljaspoolt kutsutud vallavanema ja volikogu liikmete hulgast määratud vallavanema vahel vahetegemine vastuolus põhiseaduse §-ga 12. Õigusriigis peavad piirangud seadusest otsesõnul (grammatilisest tõlgendusest) tulenema. Konkreetne valla valimiskomisjoni otsus on sisuliselt süüdistus piirangute rikkumises ning halvendab vallavanema mainet ja häälesaaki järgmistel valimistel.

Riigikohus on 2014. aastal leidnud, et volituste peatumine isikliku avalduse alusel ei vabasta siiski võimalusest, et volitused lõpevad KOKS § 18 lg 1 nimetatud registreeritud elukoha muutuse või vallaametnikuna töötamise tõttu. Samas ei ole analüüsitud olukorda, kui volikogu liige peaks tööülesannete tõttu viibima mitu kuud teises EL liikmesriigis, kus pikema viibimise korral elukoha registreerimata jätmist trahvitakse. Sel juhul oleks isikliku avalduse alusel volituste peatumine ilma volituste lõppemiseta põhjendatud ning vastupidine ebaproportsionaalne piirang, mis oleks vastuolus ka EL liikumis- ja töötamisvabadusega. Ent käesoleval juhul ei ole tegemist isikliku avalduse alusel volituste peatumisega.

Valimiskomisjoni otsus tundus mulle ka pahatahtlik. Nimelt külastasin 19. juulil vallavolikogu istungit ja selle avamisel avaldas üks vallavolinik soovi istung enda tarbeks salvestada, kuivõrd istungi ametlikud salvestused ei ole mitme kuu jooksul kättesaadavaks tehtud. Vallasekretär selgitas, et tema on salvestused üle andnud ja nende ülespanek ei olevat tema vastutusalas. Volikogu esimees keelas aga vallavolinikul salvestamise. Järeldasin sellest, et tegemist saaks olla vaid kinnise istungiga (tegelikult see nii ei olnud) ja lahkusin. Võtsin ühendust vallavanemaga, kes tunnistas olukorra ebanormaalseks ja lubas vallasekretäri ja volikogu esimehega vestelda (mida ta mulle teadaolevalt ka tegi). Lisaks on ilmnunud muid asjaolusid puudulike majandushuvide deklaratsioonide täitmisel ja ka näivate korruptsioonijuhtumitega (täiendan neid küsimusi suuliselt). Seetõttu ei saa ma välistada ka kättemaksuaktsiooni vallavanemale minu pöördumisele reageerimisel. See riivab aga minu au ja väarikust ning kahjustab seetõttu otseselt ka minu õigusi. Vallavanema nõusolek teda puudutavate küsimuste tõstatamiseks nähtub käesoleva kirja sabas.

Soovin saada Vabariigi Valimiskomisjonilt selgitusi, mis tagaks õigusselguse volikogu liikme volituste lõpetamise küsimuses, ning põhjendaks, kas juriidilise fakti kindlakstegemine sai olla õiguspärane. Konkreetsel juhul on asjal puutumus ka puudusega valimiste korraldamises, kuivõrd see puudutab vallasekretäri tegevust valimiskomisjoni esimehena. Seetõttu palun käsitleda käesolevat pöördumist KOVVS § 62 kohase avaldusena.

Kui asja on vaja vormistada kaebusena, palun seda selgitada mulle käesoleva avalduse suulise täiendamise käigus (helistan homme hommikupoolikul) või avalduse läbivaatamise teavituses (§ 66 lg 6). Kui asi vaadatakse läbi selgitustaotlusena, olen nõus andma Vabariigi Valimiskomisjonile täiendavaid selgitusi, et tagada õigusselgem regulatsioon volikogu liikmete volituste peatamisel ja lõpetamisel.

Kalle Kulbok (ik. 35604032719),

emeritkuningriiklasest Luunja valla kodanik

tel 518 4415

kalle.kulbok@gmail.com

----- Forwarded message -----

Saatja: **Aare Anderson** <aare.anderson@luunja.ee>

Date: P, 29. juuni 2025 kell 15:05

Subject: RE: Luunja Vallavalitsuse Avalik Dokumendiregister

To: Kalle Kulbok <kalle.kulbok@gmail.com>

Tere

Olen teadlik ja nõustun, et Kalle Kulbok pöördub õigusselguse saamiseks Vabariigi Valimiskomisjoni poole küsimuses, mis puudutab minu volituste lõppemist vallavolikogu liikmena.

Parimate soovidega

Aare Anderson

vallavanem

Luunja Vallavalitsus

Mob. 5200794

aare.anderson@luunja.ee

From: Kalle Kulbok <kalle.kulbok@gmail.com>

Sent: Saturday, June 28, 2025 9:18 AM

To: Aare Anderson <aare.anderson@luunja.ee>

Subject: Fwd: Luunja Vallavalitsuse Avalik Dokumendiregister

Infoks.

Õigusselguse huvides tuleks pöörduda Vabariigi Valimiskomisjoni poole. Võin seda teha ise, ent parem oleks, kui selleks on ka vallavanema soov.

Konkreetselt telefonis.

Kalle

----- Forwarded message -----

Saatja: **Kalle Kulbok** <kalle.kulbok@gmail.com>

Date: L, 28. juuni 2025 00:52

Subject: Re: Luunja Vallavalitsuse Avalik Dokumendiregister

To: laastarvo <laastarvo@gmail.com>

Vaatasin ka Riigikohtu lahendit, kus nimetatakse: Kolleegium märgib, et kohaliku omavalitsuse korralduse seadus ei arvesta siiski olukorda, kus linna- või vallavalitsuse liige pärast oma volituste peatumist volikogus ühitab valla- või linnavalitsuse liikme ülesannetega kohaliku omavalitsuse ametniku ülesanded. Selline ametikohtade ühitamine ei too seaduse järgi kaasa volikogu liikme volituste ennetähtaegset lõppemist, mistõttu isikul on võimalik taastada oma volitused volikogus.

Konkreetsel juhul asuti ametnikuks enne volituste peatamist, mistõttu nimetatut ei rakendatud.

Seega oli minu kahtlustel alus ja vallasekretär tuleks rumaluse või pahatahtlikuse tõttu vallandada. Kuna otsuses oli jäetud lahendi numbrile viitamata, siis kahtlustan pahauskset käitumist. Kaire kõrvad võivad pöösa tagant tõesti paista.

Kalle

Kontakt Kalle Kulbok (<kalle.kulbok@gmail.com>) kirjutas kuupäeval L, 28. juuni 2025 kell 00:23:

See valimiskomisjoni otsus ei käsitle olukorda, kus volikogu liikme volitused on juba peatunud.

Näiteks kui volikogu liikme volitused peatuvad KOKS § 19 lg 2 alusel, kui volikogu liige nimetatakse ministriks ja tema alaline elukoht saab olema Tallinn. Või võetakse ta reservteenistusse teise piirkonda. On ilmselge, et sellega ei kaasne volituste lõppemist. Analoogiline peaks olema olukord ka juhul, kui volikogu liikme volitused on peatunud vallavanemaks nimetamisega. Vallavanemale ei kehti elukohapiirang ja

seadus peab piirangute osas olema üheselt selge. Riigikohtu lahendit ei vaadanud, ent olulisem on avaldatud seadus, mis on põhiseaduse kohaselt täitmiseks.

Võiks soovitada see otsus õigusselguse saamiseks vaidlustada. Informeerin sellest Aaret?

Kalle

Kontakt laastarvo (<laastarvo@gmail.com>) kirjutas kuupäeval R, 27. juuni 2025 kell 22:28:

Kui nüüd Kaire peaks Aaret umbusaldama siis ta ei saa enam volikokku naasta.

Igatahes on imelik kõik tehtud.

On 27. juuni 2025 at 20:22, laastarvo <laastarvo@gmail.com> wrote:

Tere

Ei saa aru, mida sellega üritatakse saavutada.

https://adr.novian.ee/luunja_vald/dokument/6983095

Parimate soovidega

Tarvo Laas